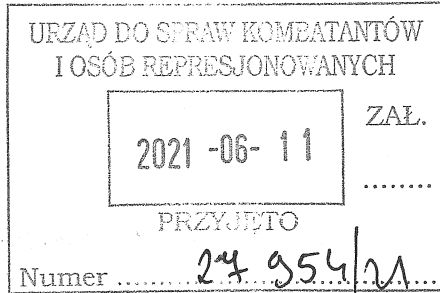
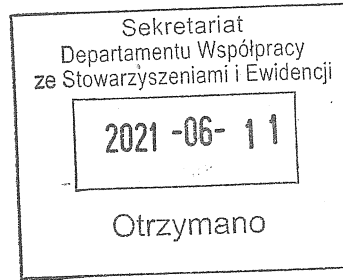

**Prezes
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych**

DSE4-K0998-056-249-1/21
992700/610/15/2021-SEG

Pan

Jan Józef Kasprzyk

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów

i Osób Represjonowanych

ul. Wspólna 214

00-926 Warszawa

Dotyczy: wystąpienia Pana Ministra w sprawie realizacji przez Zakład przepisów ustawy z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw

Szanowny Panie Ministrze,

odpowiadając na wystąpienie z 12 maja br., znak: DSE4-K0998-056-249-1/21 w sprawie realizacji przez Zakład przepisów ustawy z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw¹ w zakresie dotyczącym ponownego ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego, przedstawiam poniżej następujące wyjaśnienia:

Ustalenie podstawy wymiaru kapitału początkowego

Ubezpieczonym, którzy udowodnili okres:

- 1) osadzenia w więzieniach lub innych miejscach odosobnienia na terytorium Polski na mocy skazania albo bez wyroku po dniu 31 grudnia 1955 r. za działalność polityczną (art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy emerytalnej²),
- 2) świadczenia pracy po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych (art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy emerytalnej), nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r.,

¹ Dz. U. poz. 794, dalej ustawa zmieniająca

² ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.)

- 3) niewykonywania pracy przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych (art. 6 ust. 2 pkt 6a ustawy emerytalnej),
- 4) pozbawienia możliwości wykonywania swojego zawodu przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych za działania na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce (art. 6 ust. 2 pkt 6b ustawy emerytalnej),
- 5) internowania na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (art. 6 ust. 2 pkt 8 ustawy emerytalnej)

Zakład ustali podstawę wymiaru kapitału początkowego z zastosowaniem art. 11 ust. 2 ustawy zmieniającej, o ile będzie to dla nich korzystniejsze od ustalenia tej podstawy na zasadach ogólnych, przewidzianych dla pozostałych ubezpieczonych.

Oznacza to, że przy ustalaniu kapitału początkowego po raz pierwszy, do obliczenia podstawy jego wymiaru, za rok kalendarzowy, w którym przynajmniej za część roku ubezpieczony posiada okresy wymienione wyżej, zostanie przyjęta kwota przeciętnego wynagrodzenia, o ile będzie to korzystniejsze od ustalenia podstawy wymiaru na zasadach dotyczących ogółu ubezpieczonych.

Jeśli więc – przykładowo – ubezpieczony od 1 stycznia do 31 grudnia 1982 r. nie wykonywał pracy na skutek represji politycznych, to za ten rok, do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego zostanie przyjęte przeciętne wynagrodzenie, a więc wskaźnik wysokości wynagrodzenia za ten rok wyniesie 100%.

Korzyści z zastosowania tego przepisu uzależnione są od tego, w jakiej wysokości w innych latach kalendarzowych ubezpieczony osiągał wynagrodzenie/dochód uwzględniany przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz czy korzystne jest uwzględnienie tego roku przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych (lub wybranych 20 lat kalendarzowych), z których może być ustalona ta podstawa.

Zakład z urzędu ustali podstawę wymiaru kapitału początkowego w sposób najkorzystniejszy dla zainteresowanego.

Analogiczne zasady stosowane są przy ponownym ustalaniu wysokości kapitału początkowego, z tym że przeliczenie to możliwe jest wyłącznie na wniosek osoby zainteresowanej. Chodzi tu zarówno o przypadki, w których ustalony został tylko kapitał początkowy, jak i takie, w których została już przyznana emerytura obliczona z uwzględnieniem kapitału początkowego.

Zakład przeliczy podstawę wymiaru kapitału początkowego z uwzględnieniem przeciętnego wynagrodzenia za wymienione wyżej okresy, o ile będzie to korzystniejsze dla zainteresowanego.

Wielość stanów faktycznych, jakie mogą tu wystąpić i konieczność indywidualnego rozpatrzenia każdej sprawy, nie pozwala na ich bardziej szczegółowe przedstawienie w niniejszym piśmie.

Doliczanie okresu pozbawienia możliwości wykonywania swojego zawodu przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych za działania na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce.

Okres pozbawienia możliwości wykonywania swojego zawodu przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych za działania na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce został dodany jako pkt 6b do art. 6 ust. 2 ustawy emerytalnej.

Ustosunkowując się wprost do pytania zawartego w drugiej części wystąpienia Pana Ministra wyjaśniam, że okres ten jest okresem składkowym. Tym samym więc, jako okres składkowy uwzględniany jest w wysokości po 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok tego okresu, z uwzględnieniem pełnych miesięcy. Uwzględnia się go zarówno przy ustalaniu kapitału początkowego, jak i przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń emerytalno – rentowych.

W przypadku osób, które już mają ustalone prawo do ww. świadczeń, doliczenie tego okresu jest możliwe wyłącznie na wniosek świadczeniobiorcy.

Należy wskazać, że jeżeli okres ten pokrywa się z uwzględnionym już innym okresem składkowym, np. okresem wykonywania pracy w innym zawodzie, uwzględnienie tego okresu nie zmienia wysokości świadczenia.

Z wyrazami szacunku

Gertruda Uścińska